

18.2x20.44	1	עמוד 22	ידיעות אחרונות - כותרת	24/06/2021	77776197-1
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

דעות אחרונות

רבות על דרך המפלגה, אך נדרש כל העת לקבל אישור והכוונה ממקורות סמכות הלכתיים.

מועצת השורא - גוף לא מוכר עד לפני מספר שבועות לרוב הציבור היהודי (ובמידה רבה גם לזה הערבי) שאפוף מעטה חשאיות - הוא רכיב יסודי ככל תנועה איסלאמית המזוהה עם האחים המוסלמים שתפקידו לא פעם ליישב סתירות. במקרה של הפלג הררומי ניכרת מזה עשרות שנים גישה אחידה: גמישות כשמדובר בסתירה שמקורותיה פוליטיים ונוקשות ביחס לנושאי חברה ותרבות. מועצת השורא היא שהכריעה ב־1996 על כניסה למשחק הפוליטי וכ־2021 על השתלבות בממשלה, אך היא זו שגם מבהירה כי חקיקה בנושא הלהט"בים או פגיעה בקודשי האיסלאם הם "קו אדום".

רע"מ פועלת בהקשר הזה לפי "הלכות בני המיעוטים" שפורחו תחו בקהילות מוסלמיות במערב. הלכות אלה מאפשרות ואף מעוררות השתלבות במידה שהיא מסייעת לציבור המוסלמי, אך מגולמת בהן הקפדה שלא תהיה גלישה רעיונית או תרבותית של המרחב הלא־מוסלמי לנפשות ולמוחות של המוסלמים. רע"מ עצמה מגלמת מצבור מתחים וניגודים המתקיימים בכפיפה אחת לאורך זמן: היא מוסלמית לפני שהיא פלסטינית, מפגינה כבוד רב כלפי היהדות כ"דת עמיתתה" אך סולדת כמו יתר המפלגות הערביות מ"זהות ישראלית".

הציבור הערבי רואה בהשתלבות רע"מ בקואליציה מבחן היסטורי. אם יצליח עבאס ולו חלקית להעניק מענה לבעיות היסוד של הציבור הערבי, הוא עשוי להפוך לכוח הרומינגטי בחברה הערבית ולקדם עיצוב מחדש של יחסי יהודים וערבים במדינה. ואולם אם ייכשל המיזם, עלול הרבר להביא לבידול הציבור הערבי מהמדינה ומהחברה היהודית ולהתפרצויות רומות לאלה שהתרחשו במאי השנה ואולי אף חריפות מהן. ■

ד"ר מיכאל מילשטיין הוא ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז דוין באוניברסיטת ת"א וחוקר בכיר במכון למדיניות ואסטרטגיה במרכז הבינתחומי הרצליה

בין השורא לננסת

קשה להגזים בחשיבות ההשתלבות של רע"מ בקואליציה השלטונית החדשה. מדובר בתפנית היסטורית הן מבחינת מעמד הציבור הערבי בישראל והן מבחינת יחסי יהודים וערבים במדינה. הכרעת עבאס עשויה לסמן חיץ בין הפוליטיקה הערבית הישנה שהתקשתה להשתנות ונותרה בעבר רווי סיסמאות לבין פוליטיקה חדשה, גמישה ופרקטית.

ואולם רע"מ אינה קלה לעיכול מבחינת החברה היהודית, שבתיהם האחרונות החלה להבחין בגווניו בפוליטיקה הערבית שנתפסה בעיניה כישות מונוליתית. רע"מ מייצגת ברובה פרייה חברתית וגיאוגרפית בציבור הערבי שמוכרת פחות לציבור היהודי בהשוואה ליתר המפלגות הערביות והקהלים שהן מייצגות. יתרה מזאת, קשה לפענח את רע"מ, במיוחד על רקע העובדה כי אותה המפלגה שהשתלבה באופן העמוק ביותר במשחק הפוליטי בישראל היא דווקא גוף דתי-שמרני, ענף של תנועת האחים המוסלמים, אשר קרוב מבחינה תרבותית הרבה יותר למפלגות החרדיות והרתיות בישראל מאשר לשמאל שלכאורה היה "המחנה הטבעי" עבור הציבור הערבי.

נקודה חשובה נוספת שיש להבין בהקשר לרע"מ - וישונה בתכלית מהמתרחש בפוליטיקה היהודית ואף הערבית המוכרות - היא שמדובר ראשית כל בתנועה ורק לאחר מכן במפלגה. רע"מ היא נציגת הפלג הררומי של התנועה האיסלאמית ביש"ר, ראל, גוף בעלת תשתית ענפה של אגודות צדקה, מסגרים, מערך מוניציפלי ומוסדות חינוך. רע"מ נועדה לשרת את צורכי התנועה ולמעשה כפופה להחלטותיה המתקבלות ברובן ב"מועצת השורא" הפוסקת בסוגיות אסטרטגיות וחברתיות ומבססת הצ"ק הלכתית למהלכים פוליטיים. עבאס הוא אכן מנהיג נועז ופורץ דרך, אולם אינו הסמכות העליונה ברע"מ. הוא משפיע

קשה לפענח את רע"מ, במיוחד על רקע העובדה כי אותה המפלגה שהשתלבה באופן העמוק ביותר במשחק הפוליטי היא דווקא גוף דתי-שמרני